Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Prishtinë, 24 shtator 2018

Kodi i ZRRE: V_1033_2018

Bordi i Zyrës së Rregullatorit të Energjisë,

Bazuar në:

- Nenin 9 paragrafi 1 nënparagrafi 1.7, Nenin 15 paragrafi 1 nën paragrafin 1.1 pika 1.1., 1.1.2, 1.1.3 dhe 1.1.4, nënparagrafin 1.3, 1.4, 1.5, 1.7, 1.13, 1.14, 1.15 dhe 1.16, paragrafi 7 nënparagrafi 7.1, 7.2, 7.4, 7.5 dhe 7.6 dhe paragrafi 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 dhe 15, Nenin 16, nenin 25, nenin 26 paragrafi 1 nënparagrafi 1.2, Nenin 39, Nenin 40, Nenin 42, Nenin 43, Nenin 47 paragrafi 1 dhe 3, Nenin 48 paragrafin 3, Nenin 57 të Ligjit 05/L-084 për Rregullatorin e Energjisë;
- Nenin 7, Nenin 10, Nenin 11, Nenin 12, Nenin 13, Nenin 14, Nenin 16, 19, Nenin 22, Nenin 21, Nenin 22, Nenin 44, Nenin 45, Nenin 51, Nenin 56, Nenin 57, Nenin 58, Nenin 59 dhe Nenin 60 të Ligjit Nr. 05/L-085 për Energjinë Elektrike;
- Nenin 10 paragrafi 1, 2, 3, 4, 5, 7 dhe 9 dhe Nenin 14 të Ligjit Nr. 05/L-081 për Energjinë;
- Nenin 6, Nenin 7, Nenin 8, Nenin 9, Nenin 10, Nenin 12, Nenin 13, Nenin 14 dhe Nenin 15 të Rregullës Nr. 14/2017 për Certifikimin e Operatorëve të Sistemit të Transmisionit, të aprovuar nga ZRRE-ja, me datë 13.04.2017;
- Nenin 5, Nenin 10, Nenin 11 dhe Nenin 12, të Licencës së Operimit të Sistemit të Transmisionit me Nr. ZRRE/Li_15/17 të datës 13.04.2017 dhënë KOSTT SH.A.;
- Kërkesën/aplikacionin për Certifikim si Operator i Sistemit të Transmisionit, të datës 28.04.2017, të dorëzuar nga KOSTT SH.A.;
- Pyetësorin e kompletuar me informata specifike në lidhje me kërkesat e shthurjes s'bashku me dokumentet përkatëse, të datës 28.04.2017, të dorëzuar nga KOSTT SH.A.; dhe
- Dëshmitë lidhur me ndryshimet statutore dhe vërtetësinë e dëshmive pronësore të OST, të datës 05.07.2018 të dorëzuar nga KOSTT SH.A, si të domosdoshme për ta konsideruar aplikacionin të kompletuar, dhe nga kjo datë ka filluar të rrjedh afati katër (4) mujor për Certifikimin e OST.

në seancën e mbajtur me datë 24 shtator 2018, nxori këtë:

VENDIM PRELIMINAR

PËR CERTIFIKIMIN E KOSTT SH. A. SI OPERATOR I SISTEMIT TË TRANSMISIONIT

I. **APROVOHET -** kërkesa e KOSTT SH.A. dhe Certifikohet si Operator i Sistemit të Transmisionit në territorin e Kosovës.

II. **VËRTETOHET** se **KOSTT SH.A.** ka përmbushur kriteret e shthurjes dhe pavarësisë në vendimmarrje, nga veprimtaria e prodhimit dhe furnizimit me energji elektrike, në pajtim me ligjet e Kosovës dhe të Komunitetit të Energjisë.

ARSYETIM

(1) Më 28 prill të vitit 2017, ZRRE ka pranuar kërkesën/aplikacionin nga Operatori i Sistemit të Transmisionit dhe Tregu SH.A. (në tekstin në vijim referuar si KOSTT SH.A.) me anë të të cilit kërkohet Certifikimi si Operator i Sistemit të Transmisionit (në tekstin në vijim referuar si „OST") në bazë të Nenit 12 të Ligjit 05/L-085 për Energjinë Elektrike, Nenit 7 të Rregullës për Certifikimin e OST, dhe në përputhje me modelin e shthurjes së pronësisë siç përcaktohet në Nenin 9 (6) të Direktivës së Energjisë Elektrike 2009/72/KE.

(2) Kërkesa/Aplikacioni është shqyrtuar nga Zyra e Rregullatorit për Energji (tani e tutje ZRRE) mirëpo, për shkak të mungesës së dëshmive dhe mos-kompletimit të aplikacionit, i është kthyer KOSTT-it, me udhëzime lidhur me dëshmitë e nevojshme që duhet të dorëzohen ashtu që kërkesa s'bashku me aplikacionit të konsiderohet si e kompletuar.

(3) Si rezultat i takimeve dhe komunikimeve në mes të ZRRE-së, dhe KOSTT si dhe komunikimeve dhe udhëzimeve lidhur me kompletimin e aplikacionit të KOSTT të marra nga Sekretariati i Komunitetit të Energjisë (në tekstin e më tejmë SKE), më datë 03.05.2018 ZRRE ka pranuar kërkesën/aplikacionin nga KOSTT, me dëshmitë e kërkuara.

(4) ZRRE me datë 03.07.2018, ka njoftuar KOSTT SH.A., se ka vlerësuar dëshmitë e sjelluara dhe pas vlerësimit të tyre ka identifikuar se mungojnë dëshmitë që kanë të bëjnë me ndryshimet në Statut dhe çështjet pronësore, e të cilat KOSTT është obliguar ti sjellë sa më shpejt të jetë e mundur në mënyrë që ZRRE ta konsideroj aplikacionin e kompletuar.

(5) ZRRE me datë 05.07.2018, ka pranuar dëshmitë e kërkuara nga KOSTT SH.A., ku janë bashkangjitur Anex Statuti i ndërmarrjes s'bashku me informatat e biznesit të azhurnuara, kopjet e certifikatave të fletave poseduese dhe kopjet e planit për çështjet pronësore. Nga ky moment ZRRE e ka konsideruar kërkesën/aplikacionin e kompletuar, andaj edhe afati katër (4) mujor për Certifikimin e OST-së, i paraparë me legjislacion në fuqi, ka filluar të rrjedhë.

(6) Operatori i Sistemit të Transmisionit (KOSTT) me aplikacionin për certifikim ka paraqitur para ZRRE-së, të gjitha dëshmitë relevante që janë të nevojshme për t'i dëshmuar Rregullatorit se kriteret e shthurjes janë përmbushur. Gjithashtu ka paraqitur dëshmi nga regjistrat publik si dhe dëshmi lidhur me pronësinë, që janë në Shtojcë të këtij Vendimi.

(7) KOSTT është, pronari dhe operatori i vetëm i Sistemit të Transmisionit në Kosovë. Rrjeti i transmetimit të energjisë elektrike përfshin të gjitha asetet e transmetimit në Kosovë me tension të vlerësuar prej 110 kV dhe më lart, së bashku me tokën dhe pajisjet e ndërlidhura me termocentralet. Asetet e transmetimit i janë transferuar KOSTT SH.A. në vitin 2006 si pjesë e procesit të korporatizimit dhe me synimin e shprehur që KOSTT të jete në përputhje me kërkesat e "shthurjes" të pakos së dytë të legjislacionit për energjinë të zbatueshme në atë kohë në Komunitetin e Energjisë.

<u>Shthurja e KOSTT nga aktiviteti i prodhimit dhe furnizimit me energji elektrike.</u>

(8) Procesi i Korporatizimit të KOSTT ka filluar pas miratimit të Rregullores nr. 2002/2 të datës 13 qershor 2002 të Misionit të Kombeve të Bashkuara në Kosovë (UNMIK)[1], kur edhe është themeluar Agjencioni Kosovar i Mirëbesimit (AKM) e të cilës agjenci, në atë kohë, iu është besuar, ndër të tjera, edhe menaxhimi i ndërmarrjeve Publike të Kosovës, në të cilën është përfshirë edhe KEK-u. Mandati i AKM-së, ishte ndërmarrja „e çdo veprimi që Agjencia e shihte të nevojshme për të ruajtur dhe ngritur vlerën, qëndrueshmërinë dhe qeverisjen e ndërmarrjeve", ku për të përmbushur këtë mandat AKM nisi procesin madhor inkorporues për të transformuar këto ndërmarrje në korporata moderne, të qëndrueshme financiarisht, me entitete të definuar qartazi, qeverisje korporative, raportim financiar dhe struktura të audituara (Shtojcë e Vendimit).

(9) Me 29 prill të vitit 2004 Kuvendi i Kosovës ka miratuar Ligjin nr. 2004/10 mbi Energjinë Elektrike, i cili Ligj është dekretuar nga Përfaqësuesi Special i Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara (PSSP) më 30 qershor 2004, ku neni 12 i këtij Ligji ka përcaktuar edhe themelimin e Operatorit të Sistemit të Transmisionit (OST).

(10) Në tetor të vitit 2005, Misioni i Kombeve të Bashkuara në Kosovë (UNMIK) nënshkroi Traktatin e Komunitetit të Energjisë së Evropës Juglindore (TKEEJL) ("Traktati") i cili hyri në fuqi më 1 korrik 2006, duke i bërë të detyrueshme dispozitat e shthurjes të kërkuara në atë kohë me legjislacionin për energji të Komunitetit të Energjisë. Në mënyrë që të zbatohen kërkesat e TKEEJL dhe legjislacionit për energjinë në Kosovë, Bordi i Drejtorëve i AKM-së më datë 16 nëntor 2005 miratoi një vendim për të transformuar KEK-un në dy kompani të ndara: "Korporata Elektro-Energjetike e Kosovës Sh.A." dhe "Operatori i Sistemit të Transmisionit dhe Tregut Holding Sh.A". Me këtë veprim ndërmarrja e energjisë elektrike në pronësi publike e që ishte e integruar në mënyrë vertikale, do të shthuret në dy kompani të ndara dhe të pavarura: - njëra që kryen mihjen e linjitit dhe prodhimin, shpërndarjen dhe furnizimin me energjisë elektrike, dhe - tjetra që kryen funksionet e sistemit ë transmisionit të energjisë elektrike dhe operimit të tregut (Shtojcë e Vendimit).

(11) Më 22 dhjetor të vitit 2005, në pajtim me Rregulloren e UNMIK-ut[2] 2001/6 mbi organizatat e biznesit, Kuvendi i Përgjithshëm i Aksionarëve të KOSTT Holding Sh.A. themeloi KOSTT Sh.A. si kompani vartëse, dhe në të njëjtën datë KOSTT Holding Sh.A. bëri transferimin në KOSTT Sh.A. të 100% të pronës reale të domosdoshme për kryerjen e funksioneve të transmisionit dhe operatorit të tregut në Kosovë.

(12) Më 23 dhjetor të vitit 2005, KOSTT Sh.A., u regjistrua me numër të biznesit 7032530 në Agjencinë e Regjistrimit të bizneseve në Kosovës sipas Vendimit të UNMIK-ut, mbi organizatat e biznesit.

(13) Më 4 tetor të vitit 2006 ZRRE ka lëshuar Licencën për Operimin e Sistemit të Transmisionit, me numër të referencës ZRRE/Li_15/06, KOSTT SH.A. që ishte i themeluar në përputhje me kërkesat ligjore të përcaktuara me Ligjin për Energjinë Elektrike të vitit 2004. KOSTT

---

[1] - Rregullorja Nr. 2002/12 (UNMIK/RREG/2002/12 dt. 13 qershor 2002.

[2] - Rregullorja Nr. 2001/06 (UNMIK/RREG/2002/12 dt. 8 shkurt 2001.

SH.A. ka në funksion edhe Licencën e Operatorit të Tregut (në tekstin në vijim referuar si „OT") të lëshuar nga ZRRE, dhe tërë aktivitetin e saj e ushtron në përputhje me autorizimet e dhëna me Licencat e OST dhe OT. Gjithashtu KOSTT Sh.A. mban 12.5% të aksioneve të Zyrës së Ankandit të Koordinuar të Evropës Juglindore (SEE CAO), me nr. të regjistrimit 5-0635601/008, të datës 04.07.2012, që është bërë në përputhje me nenin 12 të Rregullores nr 71/2009 të BE të adoptuar nga Këshilli i Ministrave të Komunitetit të Energjisë me Vendimin 2011/02 të datës 06.10.2011.

(14) Dy kompanitë aksionare, KEK Holding SH.A. dhe KOSTT Holding SH.A. u likuiduan më 02.07.2010 dhe më 20.11.2009 respektivisht sipas nenit 39 të Ligjit 03/L-087 mbi Ndërmarrjet Publike i plotësuar dhe ndryshuar.

(15) Kërkesa për shthurjen e pronësisë buron nga Direktiva 2009/72/KE për Energjinë Elektrike dhe nga Rregullorja 714/2009, të cilat janë të detyrueshme për Kosovën. Dispozitat e Direktivës dhe Rregullores janë transpozuar në ligjet e Kosovës[3].

(16) KOSTT është 100% në pronësi të Republikës së Kosovës ("Shtetit"), dhe se aktivitetet e transmetimit të realizuara nga KOSTT janë të ndara ligjërisht nga çdo aktivitet i prodhimit, furnizimit apo shpërndarjes. Edhe pse të dy aktivitetet si i transmetimit në njëra anë, dhe aktivitetet prodhuese në anën tjetër, janë në pronësi të shtetit, POR ato janë nën kontrollin e organeve të veçanta publike brenda Shtetit (Qeverisë për aktivitetet prodhuese dhe Kuvendit të Kosovës për OST).

Menaxhimi dhe vendimmarrja

(17) Me Ligjin për Ndërmarrjet Publike është përcaktuar korniza ligjore për themelimin e Ndërmarrjeve Publike duke përfshirë pronësinë e Ndërmarrjes Publike KOSTT SH.A., dhe qeverisjen e saj në përputhje me parimet e njohura ndërkombëtare për qeverisjen korporative të Ndërmarrjeve Publike (Neni 1). KOSTT SH.A. është ende Ndërmarrje Publike sipas përkufizimit të Ligjit për Ndërmarrjet Publike e organizuar në formë të Shoqërisë Aksionare, ndërsa Kuvendi i Republikës së Kosovës ka kompetencën e vetme ekskluzive për ushtrimin e të drejtave të aksionarit të ndërmarrjes publike KOSTT në Republikën e Kosovës. Të drejtat e aksionarit të Operatorit të Sistemit të Transmetimit ushtrohen nga Kuvendi i Republikës së Kosovës sipas nenit 13 paragrafi 2 i Ligjit për Energjinë Elektrike. Aksionari në mbledhjet vjetore të Bordit përfaqësohet nga i autorizuari i Kuvendit të Republikës së Kosovës i caktuar nga Kryetari i Kuvendit të Kosovës.

(18) KOSTT udhëhiqet dhe menaxhohet nga Bordi i Drejtorëve të OST, i cili përbëhet prej 7 anëtarëve ku njëri prej të cilëve është Kryesues i Bordit. Kryesuesi dhe 5 anëtarët e tjerë të Bordit emërohen nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, ndërsa Kryeshefi Ekzekutiv, si anëtarë i Bordit të drejtorëve të OST, emërohet nga Bordi i Drejtorëve sipas kritereve dhe procedurave të përcaktuara me Ligjin për Ndërmarrjet Publike. Veprimtaria ekonomike e OST menaxhohet nga Bordi i Drejtorëve.

---

[3] -Ligji për Rregullatorin e Energjisë Nr. 05/L-084 dispozita ligjore të nenit 1 par. 2 dhe nenin 39, Ligji për Energjinë Elektrike Nr. 05/L-085 Nenin 1 par. 2, neni 11 , 12 dhe 14 dhe Ligjit për Energjinë Nr. 05/L-081 Nenin 1 par 2 „Ligji është pjesërisht në përputhje me Direktivën 2009/72, lidhur me rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të energjisë elektrike, Rregulloren nr. 714/2009/EC, për kushtet për qasje në rrjetin për shërbimet ndërkufitare të energjisë elektrike, dhe Direktivën Nr. 2009/28/EC lidhur me promovimin e përdorimit të energjisë nga burimet e Ripërtritshme"

(19) Bordi i Drejtorëve i OST ka autoritet dhe kompetenca për: miratimin e planeve gjithëpërfshirëse afariste strategjike të kompanisë, kontrollin e brendshëm, Auditimin, si dhe procedurat e menaxhimit të riskut, thirrjen e kuvendeve vjetore dhe të jashtëzakonshme të aksionarëve, përgatitjet e agjendës të kuvendit të aksionarëve, miratimin e raportit vjetor të kompanisë, raportit të bilancit vjetor dhe vlerësimeve vjetore të fitimeve dhe humbjeve të cilat dorëzohen tek aksionari për miratim dhe ka kompetenca për vendosjen e të gjitha çështjeve tjera të cilat kanë të bëjnë me kompetencat ekskluzive të Bordit të Drejtorëve të përcaktuara me Statut të OST-së.

(20) Mbledhjet e Bordit të Drejtorëve, sipas Statutit, caktohen me njoftimit me shkrim për mbledhjen, dhe mbahen në zyrën e regjistruar të Shoqërisë apo edhe diku tjetër, kurdo që paraqitet nevoja nga ana e udhëheqësve apo të dy apo më shumë Drejtorëve. Njoftimi për mbledhjen mbahen sipas Axhendës e cila u dorëzohet së paku 3 (tre) ditë para datës së mbajtjes së mbledhjes. Në mbledhje, udhëheqësi i Bordit të drejtorëve, duke vepruar arsyeshëm dhe në pajtueshmëri me Ligjin dhe me Statutin, duhet të përcaktoj praninë e kuorumit, të drejtën e debatit, si dhe të mbaj procesverbalin dhe të përcaktoj dhe deklaroj rezultatet e votimit.

(21) Mbledhjet e Bordit të Drejtorëve janë valide nëse, prezantojnë shumica e drejtorëve, ndërsa vendimet merren me votën pohuese të shumicës së drejtorëve pjesëmarrës në mbledhje. Drejtorët të cilët abstenojnë nga votimi dhe drejtorët të cilët kanë shpalosur konflikt interesash nuk do të përfshihen në numërimin në lidhje me shumicën. Në rast barazimi të votave, udhëheqësi i Bordit të drejtorëve ka votën vendimtare. Nëse për shkak të boshllëkut, numri i Drejtorëve është më i vogël se numri i vendosur si kuorum, Drejtorët e mbetur (apo Drejtori) mund të veproj vetëm për qëllim të thirrjes së mbledhjes së përgjithshme për plotësimin e vendeve të lira.

(22) Bordi i Drejtorëve për veprimtarinë e OST i raporton Kuvendit të Republikës së Kosovës në baza vjetore dhe sa herë një gjë e tillë kërkohet nga Kuvendi. Raporti vjetor dorëzohet më së largu deri më 30 Qershor të vitit aktual për vitin paraprak (Neni 13 par. 5 Ligji nr. 05/L-085 për Energjinë Elektrike).

(23) Drejtori Menaxhues/Kryeshefi Ekzekutiv sipas Statutit përfaqëson dhe menaxhon me OST si dhe ka kompetenca dhe autorizime të tjera të përcaktuara me Statut. Bordi i Drejtorëve ka të drejtë të delegoj kompetenca edhe autorizime të tjera për ushtrimin e veprimtarisë së OST, duke përjashtuar çështjet të cilat shprehimisht janë të rezervuara për Bordin e Drejtorëve ose për aksionarin sipas Ligjit, Rregulloreve dhe Statutit (Neni 177 i Ligjit për Shoqëritë Tregtare).

(24) Drejtori Menaxhues/Kryeshefi Ekzekutiv, sipas Statutit ka për detyrë të këshillon dhe asiston Bordin e Drejtorëve, lidhur me përcaktimin e Strategjisë së Shoqërisë si dhe planet e saja strategjike afatgjate; të themeloj dhe rishikoj strukturën organizative të Shoqërisë; alokimin e fuqisë vendim-marrëse të Shoqërisë, si dhe të fuqisë të ndërlidhjes në mes të udhëheqësve dhe të punësuarve në Shoqëri; propozon Bordit të Drejtorëve kandidatët të përshtatshëm për punësim; dorëzon Bordit të Drejtorëve drafte të dokumenteve për bilancin vjetor dhe pasqyrat e fitimit dhe humbjeve të Shoqërisë, gjendjen financiare dhe industriale të Shoqërisë, investime apo shpërndarje të fitimit vjetor apo mbulimin e humbjeve; ti ofroj Komisionit të Auditimit të gjitha informatat dhe asistencën që mund të kërkohet; ti ofroj Zyrtarit të Auditimit të brendshëm të gjitha informatat dhe asistencën që mund të kërkohet nga ky i fundit.

(25) Mbledhja e Përgjithshme e Aksionarëve është trupi më i lartë vendim-marrës i OST. Vendimet e mbledhjes së përgjithshme konsiderohen të detyrueshme për kompaninë, aksionarin dhe trupat tjerë të shoqërisë. Mbledhja e Përgjithshme thirret nga udhëheqësi i Bordit të Drejtorëve, duke vepruar përmes Sekretarit.

(26) Njoftimi për Mbledhjen e Përgjithshme të Aksionarëve iu dërgohet secilit aksionar së paku 30 ditë më herët, në adresat e listuara për secilin aksionar në regjistrin e aksionarëve, si dhe secilit anëtarë të Bordit të drejtorëve, për më tepër njoftimi bëhet edhe përmes publikimit ashtu siç kërkohet me ligj.

(27) Kuorumi për Mbledhjen e Përgjithshme mund të mbahet vetëm nëse aksionari është prezent personalisht apo përmes të të autorizuarve. Sekretari obligohet që të kryej të gjitha aranzhimet e nevojshme që aksionarët të regjistrojnë aksionet e tyre në mbledhjet e Përgjithshme.

(28) Si udhëheqësi i Mbledhjes së Përgjithshme me vendim të aksionarëve mund të caktohet udhëheqësi i Bordit të Drejtorëve apo personi i zgjedhur nga shumica e pjesës së prezantuar në Mbledhjen e Përgjithshme. Udhëheqës i Mbledhje së Përgjithshme, në pajtueshmëri me Ligjin dhe Statutin e shoqërisë, do të konstatoj prezencën e kuorumit, dhe do drejtoj debatin, dhe të mbaj procesverbalin dhe konstaton e deklaron rezultatet e votimit.

(29) Vota e dhënë nga i autorizuari do të jetë e vlefshme. Një vendim i vënë në votim në Mbledhjen e Përgjithshme, vendoset nga numërimi publik. Numërimi fillon menjëherë kur udhëheqësi i Mbledhjes së Përgjithshme udhëzon, në atë mënyrë që të mundëson votimet që i përkasin secilit aksion për apo kundër vendimit që të numërohet në mënyrë të saktë. Në rast se ka votim të barabartë udhëheqësi i Mbledhjes së përgjithshme (nëse ai apo ajo është aksionar) mund të ketë votë vendimtare.

(30) Në mbledhjet e Përgjithshme mund të miratohen vetëm vendimet në lidhje me çështjet të cilat janë përmbledhur në agjendë, përveç nëse aksionarët të cilët përfaqësojnë të gjitha aksionet e Shoqërisë e të cilët kanë të drejt të votojnë dhe janë prezent, pajtohen ndryshe. Vendimi me shkrim i nënshkruar nga të gjithë aksionarët e shoqërisë do të ketë të njëjtën fuqi sikurse edhe vendimi që ka kaluar në mbledhjen e Përgjithshme që është thirrur dhe mbajtur.

(31) Mbledhja e Përgjithshme ka kompetenca ekskluziveve që të: ndryshojnë statutin dhe aktet nënligjore të shoqërisë; vendosë për ndonjë bashkim, konsolidim, ndarje, shpërndarje, likuidim, transformimin deri në atë masë të lejuar me ligj - në bankrotim apo insolvencë (pa aftësi paguese) të shoqërisë; ngrit apo zvogëlon kapitalin e aksioneve të shoqërisë; vendos për lëshimin e aksioneve, lëshimin e borxhit apo sigurimeve të konvertuara në aksione si dhe konsolidimin apo ndarjen e aksioneve të pa paguara dhe sigurimeve konvertuese; emëron (me propozim të komisionit të auditivit), largon apo zëvendëson auditorët e jashtëm të Shoqërisë etj.

(32) Ligji për Shoqëritë Tregtare[4] Nr. 06/L-016 përmban dispozita të përgjithshme dhe të detajuara për qeverisjen e përgjithshme të Shoqërive Tregtare e cila gjithashtu përfshinë

---

4 - Ligji për Shoqëritë Tregtare Nr. 06/L-016 (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr .9/ 24 Maj 2018).

edhe KOSTT SH.A., ndërsa me Statut jepen detyrat dhe përgjegjësit e shoqërisë aksionare në aspektin e themelimit të saj, kurse me Ligji Nr. 03/L-087 për Ndërmarrjet Publike[5] të plotësuar dhe ndryshuar me Ligjin Nr. 04/L-111 dhe Nr. 05/L-006 në mënyrë specifike përcaktohen të drejtat e aksionarëve të cilat ushtrohen nga Shteti/Aksionari, e në rastin e OST, aksionari kryesor është Kuvendi i Republikës së Kosovës.

<u>Interesi i Shtetit lidhur me prodhimin, furnizimin dhe shpërndarjen me energji elektrike</u>

(33) Furnizimi me energji elektrike në territorin e Kosovës ushtrohej nga një ndërmarrje në pronësi publike e integruar vertikalisht, me bazë në Prishtinë, e cila quhej „Korporata Elektro-energjetike e Kosovës (KEK)", e cila në atë kohë ishte themeluar sipas ligjeve të Jugosllavisë së asaj kohe. Kompania mihte linjit, gjeneronte, transmetonte dhe distribuonte energjinë elektrike nëpërmjet një rrjeti të ndërlidhur. Sistemi elektro - energjetik i Kosovës ishte i integruar dhe pjesë e sistemit unazor Jugosllav. Tensionet prej 400 kV, 220kV dhe 110kV konsideroheshin si tensione të sistemit të transmisionit para luftës. Ato mbeten kështu edhe sot (Paragrafi 3 i aplikacionit të KOSTT).

(34) Në qershor të vitit 1999, pas luftës në Kosovë, Këshilli i Sigurimit i Organizatës së Kombeve të Bashkuara (OKB) miratoi Rezolutën[6] 1244 (1999) duke themeluar Misionin e Përkohshëm të Administratës së Kombeve të Bashkuara në Kosovë (UNMIK). Me rënien e ish-Jugosllavisë, ish sistemi ligjor pushoi të jetë i zbatueshëm në të gjithë rajonin. Një nga detyrat e UNMIK-ut, në atë kohë ishte për të rivendosur ligjet që rregullojnë çdo aspekt të shtetit. Paralelisht me këtë ishte thelbësore që të gjitha ndërmarrjet publike në kuadër të Kosovës të përfshihen sërish nën dispozitat përkatëse të atyre ligjeve.

(35) Qeveria e Republikës së Kosovës mbështetur në nenin 92 pika 4, dhe nenin 93 pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës[7] në mbledhjen e mbajtur më 19.09.2008 ka nxjerr Vendimin Nr. 04/36 me të cilën ka Obliguar Korporatën Energjetike të Kosovës (KEK SH.A.) të vazhdoj me shthurje (ristrukturim) të KEK-ut, në përputhje me Strategjinë e Energjisë të Kosovës 2005-2015. Afati përfundimtar për shthurje (ristrukturimin) e KEK-ut ka qenë data 31 mars 2009, në përputhje me politikat e Qeverisë së Republikës së Kosovës. Ndërsa në mbledhjen e mbajtur 02.10.2008, ka nxjerr Vendim me të cilën ka vendosur që kurdo që është e përshtatshme, në pajtim me vendimin e Qeverisë për themelimin e Kompanisë për Distribuimin dhe Furnizimin me Energji Elektrike (KKDFE), kompania e tillë do të privatizohet përmes tenderit publik dhe shitja e aksioneve të saj do të bëhet në pajtim me kërkesat e Nenit 9 të Ligjit për Ndërmarrjet Publike"

(36) Qeveria e Republikës së Kosovës me datë 08.05.2013 ka përmbyllur procesin e tenderimit të KKDFE, me të cilën janë shitur 100% të aksioneve në kompaninë private „Kosovo Calik Limak Energy" SH.A., proces i cili ka pasur për qëllim përmirësimin e qëndrueshmërisë së sistemit të distribucionit, sigurisë së furnizimit si dhe plotësimin e kërkesave për

---

5 - Ligji për Ndërmarrjet Publike Nr. 03/L-087 (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës / Prishtinë VITI III/Nr. 31/15 qershor 2008); Ligji Nr. 04/L-111 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 03/L-087 për Ndërmarrjet Publike (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës /Nr/ 13/ 30 maj 2012), Ligji Nr. 05/L-009 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 03/L-087 për ndërmarrjet publike I ndryshuar dhe I plotësuar me ligjin Nr. 04/L-111 (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës / nr. 10 / 07 maj 2015, Prishtinë).

6 - Rezoluta 1244/1999 I Këshillit të Sigurimit të Organizatës së Kombeve të Bashkuara (OKB) mbi themelimine Misionit të Përkohshëm të Adminsitratës së Kombeve të Bashkuara në Kosovë (UNMIK).

7 - Kushtetuta e Republikës së Kosovës e ratifikuar me date 9 prill 2008 dhe hyrja në fuqi me date 15 qershor 2008. (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës).

reformave rajonale në energji, të cilat po i zhvillojnë qeveritë kombëtare, në përputhje me Direktivat e Bashkimit Evropian dhe Traktatin e Komunitetit të Energjisë.

(37) Bordi i Zyrës së Rregullatorit për Energji, në mbledhjen e mbajtur me datë 02.05.2013 ka nxjerr Vendimin V-526_2013 me të cilën ka aprovuar ndryshimin në kontroll të të Licencuarit për Furnizim Publik me energji elektrike dhënë „KKDFE", ndërsa në pikën II. të dispozitivit të Vendimit ka përcaktuar se ndryshimi në kontroll nga Qeveria e Republikës së Kosovës kalon në kompaninë „Kosova Calik Limak Energy", i cili ndryshim në kontroll ka hyr në fuqi me datën e nënshkrimi të marrëveshjes për shitblerje të aksioneve të "KKDFE" në mes të Qeverisë së Republikës së Kosovës dhe kompanisë „ Kosovo Calik Limak Energy" SH.A.

(38) Shteti ka hequr dorë nga 100% e interesave të tij në furnizimin dhe shpërndarjen me energji elektrike në vitin 2013 me shitjen e Kompanisë Kosovare për Distribuim dhe Furnizim me Energji Elektrike SH.A. (KKDFE) tek një konzorcium i investitorëve privatë, të cilët e kanë në pronësi si dhe operojnë me kompaninë dhe filialet e saja sipas licencës së lëshuar nga ZRRE.

(39) Qeveria e Republikës së Kosovës në mbledhjen e 20-të, me vendimin nr. 04/59 të datës 31.07.2018 ka miratuar programin Legjislativ për vitin 2018, ku në agjendë ka përfshirë edhe ndryshimin e Ligjit për Ndërmarrjet Publike Nr. 03/L-087 i ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin 04/L-111 dhe sipas procedurave ligjore të Qeverisë dhe të Kuvendit të Republikës së Kosovës do të aprovohet ky Projektligj, dhe do të largohet nga Lista Kompania Kosovare për Distribuim dhe Furnizim me Energji (KKDFE), pasi që tani më është ndërmarrje private.

(40) Qeveria e Republikës së Kosovës ruan interesin në prodhimin e energjisë elektrike, dhe ka 100% të pronësisë së Korporatës Energjetike të Kosovës SH.A. ("KEK" SH.A.), të TC "Kosova A" (Licenca Nr. ZRRE/Li_05/17_"A „) dhe TC "Kosova B" (Licenca Nr. ZRRE/Li_05/17_B) si dhe të Ndërmarrjes Hidroekonomia „Ibër Lepenc" SH.A për HC "Ujmani" (Licenca Nr. ZRR/17/17).

(41) Qeveria e Republikës së Kosovës, bazuar në nenin 5 të Ligjit për Ndërmarrjet Publike, ka kompetenca ekskluzive për ushtrimin e të drejtave të aksionarit në ndërmarrjet publike për gjenerim të energjisë elektrike. Qeveria e Republikës së Kosovës ushtron të drejtat e aksionarit shtetëror në "KEK" SH.A., dhe "Ibër lepencë" SH.A.(ndërmarrje për gjenerimin e energjisë elektrike), ku kompetencat dhe detyrat për zbatimin e vendimeve të Qeverisë i ushtron Ministria e Zhvillimit Ekonomik, e cila për këtë qëllim ka të drejt të veproj në emër të Republikës së Kosovës dhe në pajtim me dispozitat ligjore të Ligjit për Shoqëritë Tregtare (Paragrafi 69 i Aplikacionit të KOSTT).

(42) Me qëllim që KOSTT të certifikohet si OST i pavarur nga veprimtaria e prodhimit, furnizimit me energji elektrike, është kërkuar që të dëshmohet dhe vërtetohet se Operatori i Sistemit të Transmisionit („KOSTT" SH.A.) dhe gjeneratorët „KEK" Sh.A dhe „Iber Lepenc" Sh.A, kontrollohen - *de jure* dhe *de facto* - nga dy organe të ndara publike brenda Shtetit.

(43) Me Nenin 11 të Ligjit për Energjinë Elektrike është përcaktuar procesi i shthurjes së OST-së, i cili mban në pronësi sistemin e transmetimit dhe i cili duhet të jetë i pavarur nga veprimtaria e prodhimit dhe furnizimit me energji elektrike dhe i cili do të kryhet në përputhje me parimet dhe kërkesat e përcaktuara në dispozitat ligjore të këtij ligji.

(44) Pavarësia e OST konsiderohet e siguruar sipas këtij ligji, kur plotësohen këto kushte:

- Personi apo personat që ushtrojnë kontroll të drejtpërdrejt apo të tërthortë mbi ndërmarrjen, që kryen funksionet e prodhimit apo të furnizimit, nuk ushtrojnë kontroll apo të drejta mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit apo Sistemin e Transmetimit;

- personi apo personat që ushtrojnë kontroll të drejtpërdrejt apo të tërthortë mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi Sistemin e Transmetimit nuk ushtrojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë çfarëdo kontrolli apo të drejte mbi ndërmarrjet që kryejnë funksione të prodhimit apo furnizimit;

- në rastet kur personi apo personat [që ushtrojnë kontroll mbi OST] është/janë organ/e publik/e, i njëjti nuk mund të ushtrojë kontroll mbi ndërmarrjet që janë aktive në prodhimin dhe /ose furnizimin e energjisë elektrike;

-personi ose personat që emërojnë anëtarët e Bordit mbikëqyrës, bordit administrativ ose organeve që përfaqësojnë ligjërisht ndërmarrjen e Operatorit të Sistemit të Transmetimit nuk u lejohet që drejtpërdrejtë apo tërthorazi të ushtrojnë kontroll ose ndonjë të drejtë mbi ndërmarrjen që kryen aktivitete të gjenerimit ose furnizimit;

-i njëjti person nuk ka të drejtë të jetë anëtar i Bordit mbikëqyrës, apo Bordit administrativ ose organeve tjera që ligjërisht i përfaqësojnë ndërmarrjet që kryejnë funksione të prodhimit apo furnizimit dhe të atyre të Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose Sistemit të Transmetimit.

(45) Para korrikut të vitit 2016 „KOSTT" SH.A, „KEK" SH.A. dhe „Iber Lepenc" SH.A. kontrolloheshin nga Qeveria e Republikës së Kosovës të cilën e ka përfaqësuar Ministria e Zhvillimit Ekonomik sipas dispozitave të Ligjit 03/L-087 për Ndërmarrjet Publike të datës 13 qershor 2008, të ndryshuar me Ligjet 04/L-111 të datës 20 prill 2012 dhe 05/L-009 të datës 7 prill 2015, së bashku "Ligjin për NP-të'.

(46) Më 1 gusht të vitit 2016 ka hyr në fuqi Ligji Nr. 05/L-085 për Energjinë Elektrike. Sipas këtij Ligji të drejtat e Shtetit si aksionari i vetëm i KOSTT-it si operator i sistemit të transmisionit, janë transferuar nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik tek Kuvendi i Republikës së Kosovës. Gjithashtu ligji i ri për Energjinë Elektrike përcakton obligimin e KOSTT-it që të raportoj çdo vit për punën e tij në Kuvend dhe i jep Kuvendit kompetencën për emërimin dhe gjithashtu shkarkimin e Bordit të Drejtorëve të KOSTT-it në rast të dështimit material që të realizoj detyrat e tij.

(47) Ligji i ri për Energjinë Elektrike largon zbatimin e dispozitave të Ligjit për Ndërmarrjet Publike ndaj KOSTT-it, sidomos ato që kanë të bëjnë me kompetencën për emërimin e Bordit të Drejtorëve, ushtrimin e të drejtave të aksionarëve, kompensimin e Bordit të Drejtorëve dhe raportimin si dhe emërimin e Komitetit të Auditimit.

(48) Ligji për Ndërmarrjet Publike (nenin 5) zbatohet plotësisht si për „KEK" SH.A. ashtu edhe për „Iber Lepenc" (IL), ndërsa për KOSTT zbatohet Ligji për Energjinë Elektrike i cili në nenin 14 ka përmban dispozitave ligjore lidhur me kompetencat për emërimin e Bordit të Drejtorëve, ushtrimin e të drejtave të aksionarëve, kompensimin e Bordit të Drejtorëve dhe raportimin dhe emërimin e Komitetit të Auditimit, andaj ZRRE ka vlerësuar që

dispozitat ligjore të paraqitura me Ligjin e ri për Energjinë Elektrike parashikojnë ndarjen ligjore të kontrollit mbi interesat e Shtetit për transmision nga ato mbi interesat e Shtetit në prodhimin dhe furnizimin me energji elektrike.

(49) Kushtetuta dhe ligjet e Kosovës nuk e ndalojnë shprehimisht dhënien ose pranimin e udhëzimeve midis Ministrive përkatëse, ose ndërmjet Ministrive dhe Presidentit të Republikës së Kosovës, ose ndërmjet Ministrive dhe Kuvendit të Republikës së Kosovës. Megjithatë, Kushtetuta bazohet në parimin e ndarjes së pushteteve (kompetencave) ndërmjet organit ligjvënës-jo ekzekutiv (Kuvendit), organit të zbatimit të ligjit-organit ekzekutiv (Qeverisë) dhe Presidentit të Republikës. Në aplikacionin e saj, KOSTT-i ka argumentuar se transferimi i të drejtave të aksionarit mbi KOSTT-in nga MZHE (Qeveria) tek Kuvendi i Republikës së Kosovës ka siguruar masa të mjaftueshme mbrojtëse për të siguruar që kontrolli mbi OST ushtrohet pa ndikim nga organi publik që ushtron kontroll mbi interesat e Shtetit për gjenerim, gjegjësisht nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik e Qeverisë së Republikës së Kosovës.

(50) Kuvendi i Republikës së Kosovës sipas nenit 65 paragrafi 14 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe nenit 6 të Rregullores[8] së Punës së Kuvendit ka mandat ligjor për emërimin e anëtarëve të Bordit të KOSTT sipas nenit 14 paragrafi 2 të Ligjit për Energjinë Elektrike.

(51) Kuvendi i Republikës së Kosovës, në përputhje me Rregulloren e Kuvendit të Republikës së Kosovës të nxjerr me datë 29 prill 2010, dhe pas shqyrtimit të dosjeve përmes komisioneve funksionale përgjegjëse për sektorin e energjisë, dhe pas shqyrtimit nga Kryesia e Kuvendit në pajtim me nenit 14 paragrafi 7 të Ligjit për Energjinë Elektrike, në seancë parlamentare me shumicën e votave të deputetëve të Kuvendit të pranishëm dhe që votojnë, **zgjedh kandidatët e rekomanduar për secilën pozitë përkatëse të Bordit të Drejtorëve të KOSTT**.

(52) Me Ligjin për Energjinë Elektrike nr. 05/L-085 në nenit 62 paragrafi 9 të këtij Ligji, ka përcaktuar që „Pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, anëtarët aktual të Bordit të Drejtorëve të OST, përfshirë kryesuesin dhe Komisionin e Auditimit, vazhdojnë të kryejnë funksionet e tyre deri në përfundim të mandateve të tyre të rregullt".

(53) Aktualisht anëtarët e Bordit të Drejtorëve përfshirë Kryesuesin e KOSTT, kanë ende mandat ligjor dhe ushtrojnë të drejtat e tyre sipas nenit 62 paragrafi 9 i Ligjit për Energjinë Elektrike, ku pas përfundimit të mandatit procedura e emërimit do të zhvillohet sipas dispozitave ligjore të nenit 14 të këtij Ligji.

(54) Me Ligjin për Energjinë Elektrike nr. 05/L-085 është përcaktuar se procedura për emërimin e Bordit të Drejtorëve KOSTT-it do të udhëhiqet nga Ministria e Administratës Publike (MAP), e cila përgatit dosjet e aplikuesve dhe i dërgon në Kuvend. Kandidatët për anëtarë të Bordit të Drejtorëve të OST do të zgjidhen sipas procedurave (Neni 14 par. 6 i Ligjit), ku brenda 60 ditësh para kalimit të mandatit të anëtarëve të Bordit të drejtorëve të OST apo pas shpalljes së vendit të lirë për arsye tjera MAP bën shpallje publike, brenda periudhës jo më të shkurtër se afati i përcaktuar me ligj. Komisioni Parlamentar përkatës për energji pas pranimit të dosjeve të aplikuesve i dërgon Kuvendit së paku dy (2) kandidatë për një pozitë të lirë, dhe bazuar në Rregulloren e Punës, Kuvendi me shumicën e votave të deputetëve të Kuvendit të pranishëm dhe që votojnë, zgjedhin njërin nga kandidatët e

---

[8] - Rregullorja e Kuvendit të Republikës së Kosovës, Prishtinë, 29 prill 2010.

rekomanduar për secilën pozitë përkatëse të Bordit, në pajtim me paragrafin 7 të këtij Neni.

(55) Me qëllim të monitorimit të performancës së të gjitha ndërmarrjeve publike (NP) , është themeluar një njësi e dedikuar në kuadër të Ministria e Zhvillimit Ekonomik. Kompetencat dhe funksionet e kësaj njësie janë të përcaktuara me Ligjin për Ndërmarrjet Publike, dhe e cila pastaj i raporton Kuvendit të Republikës së Kosovës për punën e NP-ve si kolektivisht ashtu edhe individualisht. Kompetencat e kësaj njësie nuk shtrihen deri në atë masë sa të japin udhëzime ose ushtrojnë kontrolli mbi ndonjë NP, përfshirë edhe mbi KOSTT, andaj ZRRE ka vlerësuar që njësia e NP-ve nuk është organ që ushtron ndonjë kontroll të drejtpërdrejtë ose të tërthortë mbi KOSTT ose ndonjë NP tjetër.

(56) Sipas ligjit për Ndërmarrjet Publike, organet drejtuese të një NP qendrore siç është KOSTT, të cilat e përfaqësojnë ligjërisht kompaninë, janë Bordi i Drejtorëve dhe Komiteti i Auditimit. Sipas Ligjit të ri të Energjisë Elektrike, anëtarët e Bordit të Drejtorëve të KOSTT dhe Komitetit të Auditimit, siç u theksua më lartë, mund të emërohen vetëm nga Kuvendi i Kosovës, ndërsa anëtarët e Bordeve të Drejtorëve dhe Komiteteve të Auditimit të „KEK" SH.A dhe „Ibër Lepenc" emërohen nga Qeveria, me përfaqësim nga Ministri i Zhvillimit Ekonomik, sipas dispozitave të ligjit të NP-së.

(57) Sa i përket Nenit 11 paragrafi 3 të Ligji për Energjinë Elektrike ku *„Ndërmarrjet e energjisë që kryejnë funksione të prodhimit apo furnizimit nuk kanë të drejtë që në mënyrë drejtpërdrejtë apo tërthortë të ushtrojnë çfarëdo lloj kontrolli apo të drejte mbi Operatorin e Sistemit Transmetimit si dhe anasjelltas"*, KOSTT ka paraqitur dëshmi për të argumetuar se aktivitetet e OST janë plotësisht të pavarura si në formën ligjore, organizative dhe pronësore nga aktivitetet e prodhimit dhe të furnizimit me energji elektrike.

(58) ZRRE bazuar në dispozitat e aplikueshme të ligjeve të Kosovës dhe pas vlerësimit të dëshmive në aplikacion, ka vërtetuar se aktivitetet e OST janë plotësisht të pavarura si në formën ligjore, organizative dhe pronësore nga aktivitetet e prodhimit dhe të furnizimit me energji elektrike.

Pronësia e Sistemit të Transmisionit

(59) KOSTT ka paraqitur dëshmi dhe dokumentacion mbështetës si pjesë e aplikacionit të saj dhe ka demonstruar se është në pronësi të vetme nga Kuvendi i Republikës së Kosovës dhe se asnjë organizatë tjetër afariste nuk mban aksione, përfshirë edhe ndërmarrjet energjetike.

(60) KOSTT për të demonstruar se është pronare e aseteve të veta sipas Nenit 12 paragrafi 4 e Rregullës[9] për Certifikimit të OST, ka prezantuar dokumentacion ligjor (Shtojca e këtij Vendimi) që dëshmojnë përvetësimin ose transferimin te aplikuesi i aseteve që përbëjnë Sistemin e Transmisionit. Po ashtu ka bashkangjitur edhe dokumentet të cilat dëshmojnë se disa asetet janë shpronësuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës në interes të OST

[9] - Rregulla për certifikimin e operatorëve të sistemit të transmetimit (Rregulla Nr. 14/2017 dt. 13.04.2017, aprovuar nga Bordi I ZRRE).

dhe për nevoja të KOSTT (Ligjit[10] Nr. 03/L-139 mbi Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme, i ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin nr. 03/L-205), si dhe dëshmitë të cilat vërtetojnë pronësinë e aplikuesit.

(61) Me Ligjin për Energjinë Nr. 05/L- 081 Neni 26 që ka të bëj me stabilimentet e reja dhe ekzistuese për transmetimin e energjisë elektrike, ka vërtetuar të drejtat pronësore ku OST i gëzon të drejtat përkatëse të pronësisë, të shfrytëzimit ose të qasjes sipas Ligjit[11] Nr. 03/L-154 për Pronësinë dhe të Drejtat Tjera Sendore. Po ashtu edhe linjat e transmetimit të energjisë mund të kalojnë përmes, mbi, në ose nën çdo pronë vetëm nëse ndërmarrja përkatëse e energjisë ka një servitut ose të drejtat të pronës përkatëse, ose servituti apo e drejta e shfrytëzimit jepet ose i merret nga ndërmarrja përkatëse e energjisë në pajtim me këtë ligj, dhe aktet tjera nënligjore.

(62) Neni 25 paragrafi 1 i po të njëjtit ligj në mënyrë eksplicite i ka dhënë të drejt OST që prona e cila aktualisht është në shfrytëzim ose posedim të OST, ka të drejtën e shfrytëzimit, operimit dhe ka në posedim stabilimentet energjetike të vendosura në një pronë për të cilën OST nuk e ka siguruar ose nuk i është dhënë formalisht një servitut, të drejtën e shfrytëzimit ose të drejtën pronësore dhe këto stabilimente energjetike janë në posedim ose shfrytëzim të OST, atëherë OST do ti ketë të gjitha servitutet, të drejtat e shfrytëzimit dhe të drejtat tjera pronësore në ose ndaj pronës aktuale.

(63) Nenin 25 paragrafi 2 jep të drejtat që prona në të cilën ndodhen stabilimentet energjetike do të jepen në shfrytëzim me kohëzgjatje prej 99 vjetëve që fillojnë nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, ku sipas kësaj OST do të ketë të drejtë të posedoj dhe shfrytëzoj pronën përkatëse, për çdo qëllim që nuk është i ndalur sipas legjislacionit në Kosovë, të largoj çdo posedues të jashtëligjshëm nga prona, të kompensohet për dëmet e shkaktuara nga poseduesi i paligjshëm, në të njëjtën shkallë sikurse pronarët e pronave të paluajtshme në pajtim me legjislacionin në fuqi dhe ka të drejt të shesë, të transferoj ose disponoj lirisht me të drejtën e shfrytëzimit ose cilindo aspekt të saj.

(64) Neni 27 paragrafi 7 i Ligjit për Energji i jep të drejt OST që të drejtat pronësore të krijuara në bazë të këtij neni, si dhe të drejtat pronësore mbi asetet të dhëna gjatë procesit të inkorporimit të një ndërmarrje të energjisë, e cila ka qenë e licencuar në 2006 për operimin e sistemit te transmisionit në Kosovë, pas kërkesës së ndërmarrjes, do të regjistrohen në emër të saj në Rexhistrin përkatës të të drejtave të pronës së Paluajtshme nga Zyra përkatëse Kadastrale Komunale, dhe ky regjistrim do të bëhet pavarësisht ekzistimit apo jo të një kontrate ndërmjet ndërmarrjes së energjisë dhe pronarit të regjistruar në Kosovë, nëse ka një pronar të tillë. Gjatë regjistrimit sipas këtij paragrafi, OST duhet të përfshij në regjistrin e pronave të paluajtshme një njoftim i cili përshkruan të drejtat dhe kufizimet që kanë të bëjnë me procedurën e shpronësimit dhe kompensimit sipas Ligjit për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme të pronarëve privat.

(65) Neni 28 i këtij ligji i ka dhënë OST-së të drejtën për qasje në pronë, ku OST ka të drejtë të ndërtoj stabilimente të reja, apo të zgjerojë stabilimentet ekzistuese të transmetimit për

---

[10] - Ligji Nr. 03/L-139 për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme (Gazeta Zyrtare e Republikës Kosovës / Prishtinë: VITI IV/ Nr. 52/ 08 maj 2009) dhe Ligji Nr. 03/L-205 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 03/L-139 për shpronësimin e pronës së paluajtshme (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës / Prishtinë / VITI V. NR. 91 / 10 dhjetor 2010).

[11] - Ligji Nr. 03/L-154 për Pronësinë dhe të Drejtat tjera Sendore (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës / Prishtinë / VITI V. NR. 91 / 10 dhjetor 2010).

të cilat nevojitet servituti, të drejtat e shfrytëzimit ose të drejtat tjera pronësore në tokën publike dhe private, pajisjeve ekzistuese matëse, ose çfarëdo pajisje tjetër, në apo nën tokën publike apo private sipas dispozitave të Ligjit për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme.

(66) OST ka dëshmuar përmes listës së aseteve (Shtojcë të Vendimit) pronësinë, të drejtat e shfrytëzimit të tokës publike dhe private, të drejtën e servitutit, posedimit të stabilimenteve të transmetimit përmes certifikatave të pronësisë, vendimeve të Qeverisë së Kosovës për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme në interes publik të OST, dhe të drejtat e tjera ligjore për pronësinë e aseteve dhe stabilimenteve përkatëse.

(67) *Lista e pronave të paluajtshme ku përfshihen objektet energjetike në pronësi të KOSTT* që janë të dokumentuara edhe me certifikata të pronësisë dhe fleta poseduese, janë pjesë e aplikacionit. Këtu përfshihen: NS Decan Njësia kadastrale P-70505085-00218-2 Lluka e Epërme, Decan; NS Drenas Njësia kadastrale P-70315066-914-0 Cikatovë e Vjetër, Gllogovc; NS Ferizaj 1 Njësia Kadastrale P-72217006-00721-0 Bibaj, Ferizaj; NS Ferizaj 2 Njësia Kadastrale P-72217082-1991-0 Sojevë, Ferizaj; NS Gjakova 1 Njësia Kadastrale P-70705028-04388-20, P-70705028-04388-29 dhe P-70705028-04388-2, Jashtë Qytetit Gjakovë; NS Gjakova 2 Njësia kadastrale P-70705070-00121-0 Zadi Sadik Agës Gjakovë; NS Gjilan 1 Njësia kadastrale P-70403013-01931-0 dhe P – 70403013-01937-0 Gjilan, Gjilan; NS Gjilani 5 Njësia Kadastrale P -72403034-04015-3, P-72403034-04015-5 Koretishtë dhe P-70403016-00107-6 Livoc i Epërm Gjilan; NS Istog Njësia Kadastrale P-70806044-00751-4 dhe P-70806044-894-0 Dubravë, Istog; NS Kamenica Njësia kadastrale P – 71107003-02173-0 Berivojcë, Kamenica; NS Klina Njësia Kadastrale Nr. 898, Nr. 897,Nr. 899-2 dhe Nr. 899-1 Klinavc, Klina; NS Lipjan Njësia Kadastrale P-71409044-00847-0 dhe P-71409044-01325-3 Lipjan, Lipjan; NS Palaj P-72614072-00810-4 dhe P-72614072-00812-4 Caravodicë, Obliq; NS Peja 1 Njësia kadastrale P-71611071-04310-7; P-71611071-04310-8, P-71611071-04310-9 dhe P-70611071-04861-2 Pejë, Peja; NS Peja 3 Njësia kadastrale P-70806003-00054-1 Bellopojë, Istog; NS Podujevë Njësia kadastrale Nr.2896-1;2896-2;2896-3;2896-4;2896-5;2896-6;2896-7;2896-8;2896-9;2896-10;2896-11 dhe 2896-12 podujevë, Podujeva; NS Prishtina 1 Njësia kadastrale P-71914059-01559-6, P-71914059-01559-2 dhe P-71914059-01567-2 Prishtë, Prishtina; NS Prishtina 7 Njësia Kadastrale P-71914075-00551-0 Cagllavicë, Prishtinë; NS Prishtina 4 Njësia Kadastrale P-71914075-00553-0 Cagllavicë dhe P-71914050-00930-2 Matican, Prishtina; NS Prishtina 5 Njësia Kadastrale Nr. 00220/18 Prishtinë, prishtina; NS Prizren 1 Njësia kadastrale P-71813068-05299-2 Prizren, Prizreni; NS Prizreni 2 Njësia Kadastrale P- 70806003-0002-0 Grazhdanik, Prizren; NS Prizreni 3 Njësia Kadastrale P-71813068-06975-0 dh P-71813068-06955-2 Prizren, prinzreni; NS Rahove Njësia Kadastrale P-71510057-07511-1 dhe P-71510057-07511-3 Rahovec, Rahovec; NS Skenderaj Njësia Kadastrale P-72015025-01101-0 Klina e Poashtme, Skenderaj; NS Suharekë Njësia kadastrale P-72116046-02785-2 Suharekë, Suhareka; NS Vitija Njësia Kadastrale P- 70101002-00085-5 dhe P- 70101002-00082-4 Beguncë, Vitija; NS Vushtrri Njësia Kadastrale P – 70202016-02594-7, P – 70202016-02593-7, P – 70202016-4103-2, P – 70202016-4104-2 dhe P – 70202016-4103-4 Vushtrri, Vushtrri, NS Vushtrria 2 Njësia Kadastrale Nr. 4930-0 Vushtrri, Vushtrria; NS Vallaq Njësia Kadastrale Nr. 558, 559, 560, 1093, 1094, 1095, 1098 dhe 1185 ZK Zitkovac(sipas Fletës Poseduese nr. 135 e datës 12.05.1983); NS Kosova A Njësia Kadastrale P- 72614037-01028-1, P- 72614037-01028-10, P- 72614037-01028-11, P-72614037-01028-12, P- 72614037-01028-13, P- 72614037-01028-14, P- 72614037-01028-15, P- 72614037-01028-16, P- 72614037-01028-2, P- 72614037-01028-3, P- 72614037-01028-4, P- 72614037-01028-5, P- 72614037-01028-6, P- 72614037-01028-7, P-

72614037-01028-8, P- 72614037-01028-9, P-72614055-1893-1, P-72614055-1893-10, P-72614055-1893-11, P-72614055-1893-12, P-72614055-1893-13, P-72614055-1893-14, P-72614055-1893-2, P-72614055-1893-3, P-72614055-1893-4, P-72614055-1893-5, P-72614055-1893-6, P-72614055-1893-7, P-72614055-1893-8 dhe P-72614055-1893-9 ZK Krushevc, Obiliq dhe NS Kosova B Njësia kadastrale P-72614055-01889-0, P-72614055-01890-0, P-72614055-1891-2, P-72614055-01892-1, P-72614055-01892-10, P-72614055-01892-11, P-72614055-01892-12, P-72614055-01892-13, P-72614055-01892-2, P-72614055-01892-3, P-72614055-01892-4, P-72614055-01892-5, P-72614055-01892-6, P-72614055-01892-7 P-72614055-01892-8 dhe P-72614055-01892-9 ZK Obiliq, komuna Obiliq.

(68) KOSTT si dëshmi të fitimit të të drejtës së shfrytëzimit afatgjatë për pronat tjera ka prezantuar gjithashtu: Vendimin nr. 01 Nr. 16-631- dt. 29.01.2016 për marrjen në shfrytëzim afatgjatë të pronës së paluajtshme Komunale ngastrën kadastrale P - 72116046-02785-2, vendi quajtur Shirok, Komuna e Suharekës, Aktvendimin Nr. 778/2014 të Komunës së Vushtrrisë, për fitimit të të drejtës së shfrytëzimit afatgjatë (99 vjet), të ngastrave kadastrale 1/1 nga parcela P-70202016-02594-3, P-70202016-02593-7 dhe ngastrën nr. 4103-2, 4104-2, 4103-4 ZK Vushtrri; Vendimin Përfundimtar nr. 04/90 dt. 05.09.2012 për shpronësimin në interes publik të ngastrave kadastrale ZK Konjuh Lipjan dhe Livagjë: Komuna e Graçanicës, të cilat prekin ndërtimin e linjës 110 kV, vendosja e shtyllave dhe stabilimenteve për zgjerim të rrjetit energjetik dhe shpronësimin me vendim për vendosjen e së drejtës së servitutit në dobi të KOSTT; Vendimin përfundimtar Nr. 14/25 të datës 29.04.2015 për shpronësimin në interes publik të pronave me krijimin e të drejtës së servitutit në pronat e paluajtshme të cilat janë prekur nga ndërtimi i linjës Energjetike 400 kV Kosovë-Shqipëri, Segmenti III., 45 km Zona Kadastrale Pastasell, Poluzhë, Dobridol Zatriq, të Komunës së Rahovecit, ZK Gramaqel, Komuna e Decanit, ZK Junik, Komuna e Junikut, ZK Dabiqevc, Meqë, Bec, Kodrali, Novosellë e Epërme, Batush Molliq, dhe Brovin Komuna e Gjakovës; Vendimi Përfundimtar Nr. 05/106 të datës 10.08.2016 për shpronësimin dhe krijimin e servitutit për interes publik për pronat e paluajtshme të pronarëve dhe zotueseve të cilat janë prekur nga ndërtimi i Linjës së dyfishtë 110 kV Nënstacioni Peja 3 dhe Peja 1 dhe rehabilitimi i linjës ekzistuese 110 kV Nënstacioni Peja 2 dhe nënstacioni Decan, ZK Ozrim, Vitomiricë, Treboviq, Pejë, Komuna e Pejës, ZK Bellopojë Veriq, Llukovcë i Thatë, Gjurakovc, Prekallë, Dobrush, Kiashicë, Bujacë, Komuna e Istogut, të gjitha të përshkruara në listat kadastrale të cilat janë shpronësuar në interes publik me vendimin përkatës të Qeverisë së Kosovës.

Detyrat e OST-së

(69) Në mënyrë që të certifikohet si OST, KOSTT është dashur të demonstrojë se i kryen të gjitha detyrat e një OST sipas Nenit 12 të Direktivës 2009/72/EC, dhe e cila është transpozuar plotësisht në ligjin e Kosovës, siç është paraqitur në Shtojcën e parashtresës së KOSTT dorëzuar në ZRRE (Shtojca e këtij Vendimi). Kjo do të thotë se, KOSTT duhet të demonstrojë se është përgjegjës për sigurimin e aftësisë afatgjate të sistemit, për përmbushjen e kërkesës së arsyeshme nëpërmjet planifikimit të investimeve. Vendimet që lidhen me operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e rrjetit, duhet të bëhen nga operatori i sistemit të transmisionit dhe KOSTT duhet të ketë burime të mjaftueshme në dispozicion, për të kryer në mënyrë të pavarur detyrat e veta sipas Nenit 12 të Direktivës. Pajtueshmëria me shthurjen e pronësisë, për të cilat edhe KOSTT është përgjegjës, mes tjerash, për dhënien dhe menaxhimin e qasjes së palëve të treta në baza jo-diskriminuese

për përdoruesit e sistemit dhe për mbledhjen e tarifave të qasjes, tarifat e kongjestionit dhe pagesat sipas mekanizmit të kompensimit ndër-OST.

(70) Sa i përket pavarësisë financiare dhe aftësisë për të bërë investimet e nevojshme në sistemin e transmisionit të Kosovës, ZRRE ka vërtetuar se korniza ligjore dhe rregullatore jo vetëm që siguron mjaftueshmërinë e të ardhurave, por ka realizuar me sukses investimet e konsiderueshme kapitale që nga themelimi i saj në vitin 2006. Plani i miratuar i zhvillimit të rrjetit të KOSTT-it 2017-2026 konfirmon se projektet aktuale dhe të planifikuara financohen nga kreditë e buta nga Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) dhe Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) të cilat garantohen përmes Ligjit për ratifikimin e marrëveshjes së huas të cilat aprovohet nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, me të cilën shteti ka përgjegjësi të përbashkët me KOSTT për të shlyer kreditë, e ku KOSTT është përfituese e drejtpërdrejt, si dhe nga fondet e vet KOSTT-it. Këto projekte do të përmirësojnë dhe forcojnë performancën e sistemit në përputhje me Kodin e Rrjetit dhe Doracakun e Operimit të ENTSO-E. Ndërsa ZRRE ka vënë në dukje se KOSTT- nuk kishte realizuar kompensimin e plotë të shtesave të kapitalit sipas tarifës shumëvjeçare të vitit 2012 (MYT), dhe që nga atëherë ka vendosur kontrollë rregullatore më strikte për të siguruar realizimin e investimeve të lejuara kapitale në rrjet. ZRRE ka kompetenca të plota statutore për të zbatuar shkeljet e pajtueshmërisë nga KOSTT.

(71) Detyrat e OST-së janë përcaktuara sipas Nenit 16 të Ligjit për Energjinë Elektrike dhe në licencën e OST-së, lëshuar nga ZRRE. ZRRE ka vërtetuar se KOSTT nuk ka nën-kontraktuar realizimin e ndonjë prej detyrave (të përcaktuara me Neni 16) ndaj një pale të tretë dhe ka burime të mjaftueshme njerëzore, teknike dhe financiare brenda organizatës, për të përmbushur plotësisht përgjegjësitë e saja statutore dhe të licencës si OST. ZRRE ka vërtetuar se KOSTT është e aftë të kryejë të gjitha detyrat me burimet brenda organizatës.

(72) KOSTT posedon me kuadrin e plotë të personelit të nevojshëm për të kryer në mënyrë efektive të gjitha obligimet e saj, si nga aspekti i kompanisë së themeluar sipas Ligjit për Shoqëritë Tregtare, ashtu edhe nga aspekti i afarizmit të rregulluar. ZRRE, me rastin e kryerjes së rishikimeve të tarifave shumëvjeçare, shqyrton numrin e punëtorëve të secilit biznes të ndarë, dhe i ndanë funksionet qendrore dhe mbështetëse të entitetit të korporatës për secilin biznes të licencuar, për t'u siguruar që biznesi disponon me burime njerëzore adekuate. ZRRE nuk aprovon ose refuzon kostot e stafit në vetë, dhe KOSTT është e lirë të punësojë punëmarrës dhe të përcaktojë nivelet e tyre të pagave, Numri i punëtorëve dhe Struktura kualifikuese sipas departamenteve në KOSTT (paragrafi 164 i Aplikacionit).

(73) KOSTT SH.A. disponon të gjitha burimet të tjera teknike, të nevojshme për kryerjen e plotë dhe efektive të detyrave të tij, të tilla si sistemet e teknologjisë së informacionit të përgjithshëm, duke përfshirë serverët dhe internetin, si dhe teknologjinë e kontrollit të sistemit përfshirë blerjen e funksioneve të kontrollit të sistemit. KOSTT ka një strukturë të trajnimeve operacionale, duke përfshirë një dhomë simulimi për stafin e operimit të sistemit. Duke përdorur këto objekte, KOSTT-i zhvillon trajnime për dispeçer plotësisht në përputhje me kërkesat e ENTSO-E. Dispeçeret e OST-së gjithashtu përfitojnë nga trajnimi përmes një program shkëmbimi me qendrat e tjera fqinje për dispeçer. Forma të tjera jo të specializuara të trajnimeve mund të errën në treg në varësi të nevojave të veçanta të vlerësuara (Paragrafi 165 i Aplikacionit të KOSTT).

(74) Struktura organizative e KOSTT është e përbërë nga Bordi i Drejtorëve që përbëhet prej 7 anëtarëve dhe Kryesuesit të Bordit, Kryeshefin Ekzekutiv, të cilët zgjidhen sipas dispozitave ligjore të nenit 14 të Ligjit për Energjinë Elektrike, Sekretarin e Kompanisë, Komisionin e Auditimit, Zyrtarin Financiar, Drejtorët e OT, OST, Financave dhe Thesarit, Prokurimit,, Menaxhimin e projekteve, Çështjet ligjore dhe Rregullative, të IT-së, dhe Birimet Njerëzore (Organogrami në shtojcë të këtij Vendimi).

(75) ZRRE ka vërtetuar se KOSTT po kryen të gjitha detyrat të dhëna me Nenin 16 dhe licencën. KOSTT ka paraqitur se nuk është në gjendje të kryej alokimin e kapaciteteve të transmisionit të interkoneksionit, për arsye të cilat janë jashtë kontrollit të saj. Gatishmëria e tanishme e KOSTT-it për të kryer këtë detyrë pasi të bëhet zonë kontrollues është demonstruar nga përmbushja e të gjitha testeve teknike të kërkuara nga ENTSO-E, siç tregohet në raportin e fundit të KOSTT të datës 15 prill 2015, siç përcaktohet në Shtojcën e këtij Vendimi. Gjatë dy viteve të fundit, KOSTT-i ka informuar ZRRE-në për përpjekjet e saj që të zgjidh mosmarrëveshjen me EMS e Serbisë, veprimet e të cilit kanë penguar hyrjen në fuqi të Marrëveshjes për kyçje mes KOSTT-it dhe ENTSO-E.

(76) ZRRE vë në pah se mosmarrëveshja me EMS mbetet e pazgjidhur, pavarësisht qëndrimit të Këshillit Ministror në favor të saj në Vendimin[12] D / 2016/02 / MC-EnC në tetor të vitit 2016, I nxjerrë në bazë të ankesës së KOSTT të bërë në gusht 2008. ZRRE e kupton se përpjekjet për zgjidhjen e çështjes po vazhdojnë në fushën politike midis organeve drejtuese të Komunitetit të Energjisë, Bashkimit Evropian, ENTSO-E dhe palëve, përkatësisht qeveritë përkatëse të Serbisë dhe Kosovës. Me qëllim të monitorimit të përpjekjeve të të licencuarit për përmbushjen e kësaj detyrë, ZRRE ka përfshirë një kusht të ri në licencën e OST-së që i është modifikuar KOSTT-it më 13 prill 2017, sipas të cilës KOSTT duhet të njoftojë ZRRE në baza tremujore nëse e njëjta ka qenë në gjendje të përmbush atë. ZRRE është e kënaqur që nuk ka ndonjë pengesë teknike, financiare, njerëzore apo ligjore për realizimin e plotë të detyrës së KOSTT-it për alokimin e kapaciteteve të transmisionit të interkoneksionit si OST. Prandaj, është e mendimit se do të ishte e paarsyeshme dhe e papërshtatshme që KOSTT t'i mohohet statusi i certifikimit vetëm për shkak se realizimi i plotë nga KOSTT i detyrave të dhëna me Nenin 12 të Ligjit për Energjinë Elektrike, pengohet nga veprimet joligjore të një pale të tretë jashtë territorit të Kosovës.

Fuqia e ZRRE për zbatim të rregulloreve dhe zgjidhjen e kontesteve

[12] - Vendimi I Këshillit Ministror të Komunitetit të Energjisë (D/2016/02/MC-EnC mbi dështimin e Republikës së Serbisë për të qenë në përputhje me Traktatin e Komunitetit të Energjisë në rastin ECS – 3/8).